

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Tres conditiones quoad lucrum cessans, numero 11.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

qui sententiam judicis, & numquam cessans, quia de facto hæc fructificatura erat, non alia; quid, si ita dispositus

f. Emman. S. v. mora, num. 2.

Diana p. 1. tract. de contr. ref. 43.

ff Cum his sentit Mol. d. 315. quem citat

sed non sequitur Castrop. de just. comm.

d. 4. p. 15. num. 12. g sup. c. 7. §. 7.

num. 29. & 30.

Dixi n. 9. (excipe consuetudinem mercatorum) propter illud, quod S. sic ibidem addit: alij putant, qui non solvit tempore debito, etiam sine culpa, in mora esse: quæ mihi opinio videtur mercatorum usū recepta. Hæc ille. Quæ consuetudo ubi introducta est, servetur, quia est rationabiliter introducta; siquidem mercatores solent negotiari, & lucrari continuo: sed quod ad præsum puto, facilius introductam fuisse hanc consuetudinem, quando

mercatores dant mutuum, quām in ceteris contractibus, quia mercatores regulariter intelliguntur pacisci cum recipientibus ipsorum actualem pecuniam mutuam de quocumque damno, etiam post terminum solutionis eventuro; quod non est in alijs contractibus.

Tres conditiones, quoad lucrum cessans.

11. Prima conditio gg, ut aliquid fine.

accipias ex eo capite, quod ratione mutui tibi lucrum cesseret, est, ut ea pecunia esses negotiaturus, & re vera aliquid das; ne scilicet plus accipiatur, quām sit lucraturus. Nota illud (ea pecunia) lucrum cessans. Hinc primò, deducenim alia, cur huic mutuatae impudentiae sunt expense, quas fecisses in netas? quid, si hanc destinasti negotiatione illa. Hinc secundò, quando ni, & aliam otiosam habes domi? re lucrum est dubium, vel sub periculo, spondeo, tunc potes exigere h lucrum vel quando tu non eras in voluntate

m Dicast. l. c. n. 170.

13. Tertia, m m ut servetur & qualitates negotiaturus, lucrum cessans. Hinc primò, deducenim alia, cur huic mutuatae impudentiae sunt expense, quas fecisses in netas? quid, si hanc destinasti negotiatione illa. Hinc secundò, quando ni, & aliam otiosam habes domi? re lucrum est dubium, vel sub periculo, spondeo, tunc potes exigere h lucrum vel quando tu non eras in voluntate

M m firma

firma negotiandi, cum nescires occasio-
nes superventuras, valde minus acci-
pere potes, idque judicio experti. Hinc
tertiō, longitudo vel brevitas tempo-
ris, sub qua fortē p̄figitur redditio
mutui, multum prodest, vel obest, ad
decernendum lucrum: nam breviori
tempore producta negotiatio minus
fructificat, quām longiore.

in m ibid. num. 172.

14. Ob hanc ergo lucri incertitudi-
nem, tribus modis pacisci cum mutua-
tario poteris: primō, determinando
nunc lucrum tuæ negotiationis tantum
esse; id quod expertus poterit decerne-
re, juxta naturam negotij, opportuni-
tates sese offerentes, pauciores expensas,
& similes circumstantias: sed deinde,
quodcumque evenerit, erit in hoc ta-
xato lucro standum; quia par fuit pe-
riculum. Secundō, si fiat pactum, ut
tantum detur, quantum alij mercato-
res, in simili negotiatione, lucrati fue-
rint. Tertiō, si fiat pactum indetermi-
natum, ut tantum detur, quantum ipsi
mutuanti cessabit de lucro: & in his
duobus modis similis erit determina-
tio: nam dabitur, quantum mercato-
res in simili negotio lucrati sunt.

Si ex mora solvendi cesseret lucrum
mutuanti, idem dic, quod modo dixi-
mus n. 9. & n. 10.

Laboris aestimatio.

15. Tres supersunt difficultates. Pri-
ma, an aestimatio laboris, quem per-
ferre aliquando deberes, ut lucrum ex
 tua negotiatione fortē laboriosa con-
 quireres, debeat deduci? varij varia.
 Illud mihi certum est, & nunc dicere tem: fiant duo contractus; alter mutua-

sufficit, regulariter non esse n deducen-
dam, nisi parvam aliquam partem, ju-
dicio prudentis. Ratio probans & ex-
plicans hanc meam sententiam est, quia
homo communiter vult potius labo-
rare lucrando, quām etiam otari, sine
lucro; ergo, cum hic labor involunta-
riè illi cesset, non est is privandus lu-
cro, quod reportaret ab eo labore reli-
cto propter tuam causam. sic pauper
artifex vulneratus ab inimico otatur
quidem, dum jacet in lecto, sed mallet
laborare, & lucrari: nam propterea
inimicus lucrum cessans debebit red-
dere ei, quamvis otianti. Ex alia parte,
quia nullus homo est communiter,
qui cessationem notabilis laboris non
emeret aliquo parvo pretio, ideo hoc
parvum pretium erit deducendum.

n Leff. l.c. dub. 12. nu. 98. l. item salu-
dub. 20. num. 12. Sotus de just. q. 1. ar. 3.
Rebell. Reginald. quos citat sequiturque
Dicast. l.c. n. 178.

Lucrum cessans anticipate sumptum.

16. Secunda difficultas, an mutua-
tori liceat, lucrum, quod ipsi cessabit,
sumere nunc ab ipso initio mutui? v.g.
mutuat nunc quis centum, speratque
decem acquirere ex lucro sibi cessante,
potestne licet nunc sibi sumere ea de-
cem? respondeo, nequaquam nn; ra-
tio est, quia sic non mutuaret centum,
sed nonaginta, & sic non possit lucrum
accipere ex integro mutuo centum au-
reorum.

n n Medina, de usuris q. 3. §. septima
conclusio l. Dicast. l.c. a n. 174. O' du. 6. seq.

17. Caramuel o' tollit sic difficulta-
tionis

